

FOCUS

GENÇ RESSAMLAR

Atölyede Mesai

Geleceğin 100 ressamından biri seçildiyse ve yıl sona ermeden dünya sanat platformuna takdim edilecekse biraz heyecanlanmak hakkınız. Evren Sungur'un gündemindeyse sadece kafasındaki görüntüleri tuvale dökmek var.

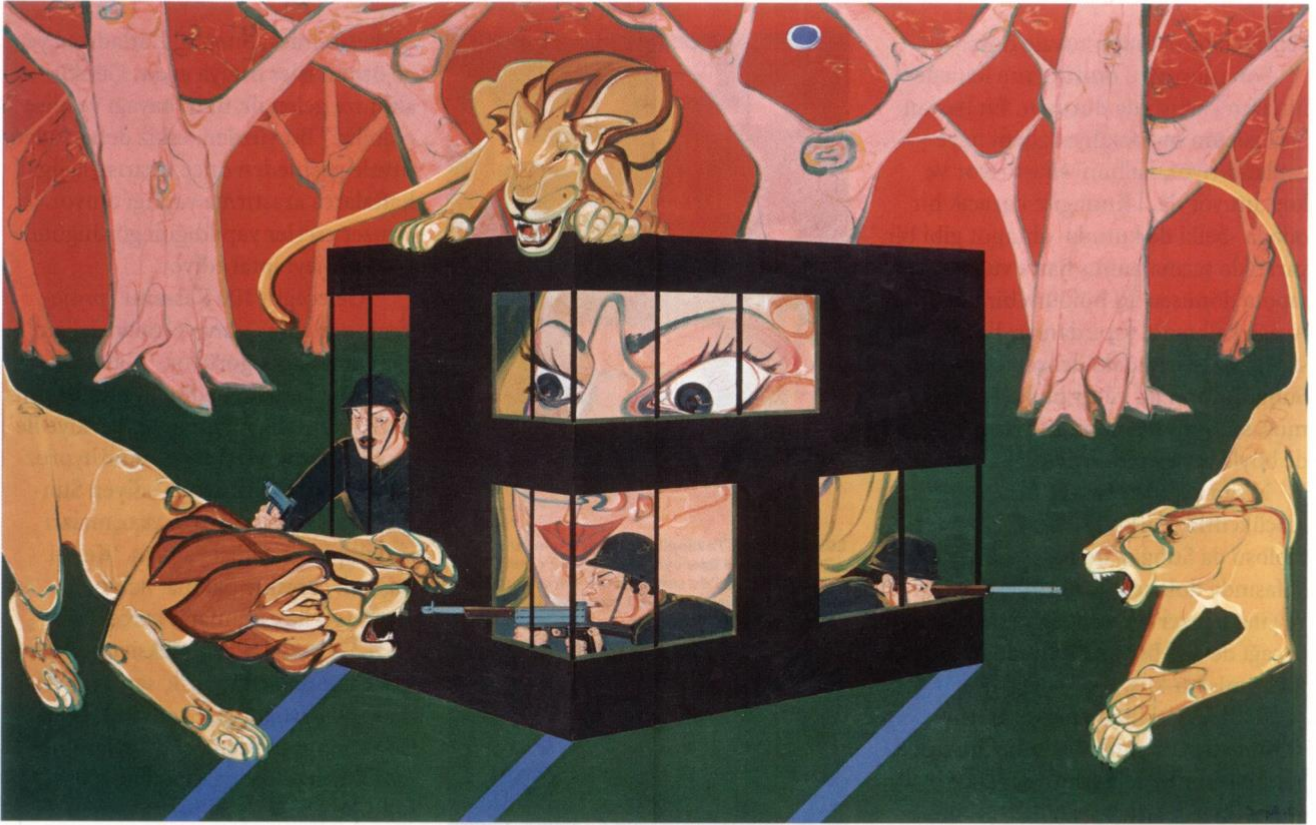
HANDAN BAYINDIR

Dünyanın en saygın yayınevlerinden Thames & Hudson'un "100 Painters of Tomorrow" (Geleceğin 100 Ressamı) kitabı, 30 Ekim'de Londra Çağdaş Sanatlar Enstitüsü'nde yapılacak bir davetle sanat dünyasına tanıtılacak. Konuşma ve panellerle pek çok ülkeden gelecek koleksiyoner ve galericilerle geleceğin 100 ressamı hakkında detaylı bilgi paylaşılacak. Projenin yaratıcısı Kurt Beers'in direktörlüğünü yaptığı Londra Beers Çağdaş Sanat Galerisi'nde de, 27 Kasım - 17 Ocak tarihlerinde açık kalacak sergiyle kitapta yer alan sanatçılardan eserler izleyiciyle buluşacak. 4 bin 300 ressama ait eserlerin, sanat piyasasının önemli isimlerinden oluşan geniş jüri tarafından (www.100paintersoftomorrow.com) incelenip elenmesiyle seçilen 100 ressam arasında bulunan genç bir isim de 1980 İstanbul doğumlu Evren Sungur. Türkiye'de çağdaş sanatı takip edenlerin yakından tanıdığı bu ismi, bu yılın sonunda dünya sanat camiası da tanımış olacak.

Evren Sungur'un Suriye Pasajı'nın üst katlarındaki atölyesi, tıpkı tablolarındaki gibi -fazladan tek bir objeye bile yer verilmemiş- çarpıcı bir sadelikte. Sonradan konuşmasının da benzer özellikte olduğunu anlayacağım: Laf kalabalığı yapmaksızın, sakince ama keskin cümlelerle... İçeriği dolduran gün ışığını ve pencerelerin açıldığı Haliç manzarasını fark etmek, duvarlara dayanmış

Bu ay Basel'deki VOLTA10'da eserleri sergilenen Evren Sungur "Geleceğin 100 Ressamı" listesine de girdi.

İpek-Ahmet Meryem Koleksiyonu'nda bulunan Evren Sungur imzalı eser. 250 x 400 cm, tuval üzeri yağlı boya, 2012.

“Hediyelik eşyaya yakın şeyler astronomik fiyatlara satıldı. Hesap edilmeyen, alıcıların bunu fark edecekti. Şimdi galerilerden uzak duran bir alıcı kitlesi var.”

resimlerden dikkatinizi ayırabilirseniz mümkün. Küçük bir kanepe, iki sandalye, boyaların, fırçaların durduğu bir masa. İnternet bağlantısı yok, televizyon, bilgisayar yok, yatak yok; dağınıklık bile! “Odaklanmama engel olacak bir şey istemiyorum burada” diyor. 2002’de ev - atölye olarak kiraladığı bu daire, 2009’dan bu yana sadece atölye. Bu ayrımı yapmış olmayı ‘iş’i açısından doğru buluyor. İzahı, “Evde hiçbir şey yapmadan oturmam tembellik; buradayken boş otursam bile çalışmak anlamına geliyor benim için” şeklinde. Aldığı mimarlık eğitiminin iç disiplinine katkısı olduğunu düşünüyor.

2007’den itibaren katılmaya başladığı sanat fuarları, karma sergiler, ödüller, kişisel sergiler sanat hayatının kilometre taşlarını oluşturmaya başlamış. Yine de “Madem sanatla ilgiliyim onun da okuluna gitmeli” fikriyle Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü’ne devam etmiş. 2002’de bitirdiği Yeditepe Üniversitesi Mimarlık Bölümü’nü kazanmak için gittiği resim kursundan bu yana resim yapan Sungur için sanat dünyasına giriş noktası ise Nuri İyem Resim Yarışması Seçici Kurul Özel Ödülü (2007) alması. “Müthiş motivasyon oldu. İyi bir şeyler yaptığıma olan inancımı güçlendirdi” diye söz ediyor o ödül. İki

yıl sonra gelen esas ödül de (Nuri İyem Resim Yarışması 2009 Ödülü) bu motivasyonun sonuçlarından biri.

Bugüne kadar 20 sergi ve İstanbul, Marakeş, Berlin’de 10 sanat fuarında boy gösteren Evren Sungur eserleri Mustafa Taviloğlu, Ahmet Meryem, Moiz Zilberman, Yunus Büyükoğlu, Mete Bora, Selman Bilal koleksiyonlarına girmiş durumda.

Bir Evren Sungur resmine bakınca irkilmemek mümkün değil. Bunu söylediğimde “Gazeteye bakınca da irkiliyor insan” diyor, “Onun için bizim kuşağın resimleri daha çok kurgu gerçekçilik. Kimse gerçek hayatla ilgilenmiyor, çok boğucu çünkü.” Bundan dört yıl önce açılan kişisel sergisinin adı “Canlı Yayın”dı. O resimlerin çıkış noktasıysa Sungur’un tarifiyle “medya dili” üzerineydi; manşete çıkan veya üçüncü sayfaya sıkışan haberler... “Medyanın tutumundan da, o bombardımana maruz kalmaktan da sıkıldım sonra” diyor. Kadın - erkek ilişkileri, iktidar, savaş, medeniyet kavramlarına kafa yoran sanatçıdan gelen ikinci sergiyse “Gövde Gösterisi” olmuştu: Çarpıcı renkler, kanınızı donduracak kompozisyonlar, sarsıcı sadelik... Bugünse “hikayesi olmayan” resimler yapıyor. Kafasında nasıl gö-

rüntüler varsa onları tuvale döküyor.

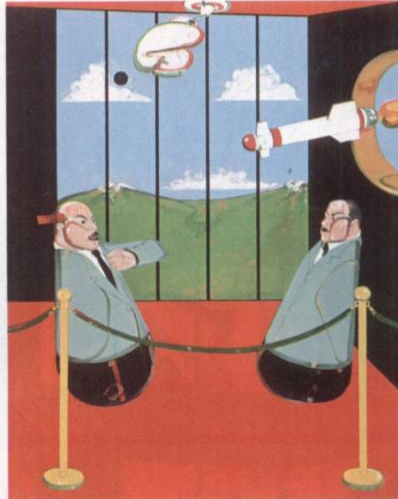
Son çalışması, oturduğum kanepenin tam karşısında duruyor. En baştan beri gözüm ona takılıyor; beni heyecanlandırıyor, kalbimi sıkıştırıyor ve korkutuyor da... Kutu gibi daracık bir odada -belki de kutuda- ahtapot gibi bir yaratıkla sarmalanmış hatta vücudu ahtapota dönüşen iki büküm bir adam... Ayağa kalkması, kıpırdaması bile imkansız... Bakışlarımdaki dehşeti fark eden Sungur, "Son iki yıldır bu kadar boğulmuş, sıkışmış hissedince tuvalde beliren de böyle birşey oldu" diye açıklıyor.

Nisan ayında Mamut Art Project'in Küçükçiftlik Parkı'nda açtığı sergideki tablosu da Sungur'un hikayesi olmayan, kafasında dolanan görüntülerden biriydi ve yine benzer bir etkiye sahipti. Çöl, bir bacağı devasa büyümüş bir adam, mekanikleşmiş bir kuş, kaktüs...

Baktıkça irkiltken yine de eserin önünde insanı mihlayın tuhaf bir gücü var bu resimlerin. Serinin sergisi olacak ama zaman ve mekanı bilmiyor Sungur: "En kolay birinin size sergi tarihi vermesi. Zamanla yarışyorsunuz, yetiştirmeniz şart. Ama bu eserler yavaşça birikecek; daha kuvvetli, ne söylediğini iyi bilen bir hale gelecek... Sonra da sergi olur işte..."

Kimse ona tarih verip iş beklemiyor zira Evren Sungur bir galeriye bağlı çalışmayı şimdilik askıya almış. "Galerilerin genç sanatçılarla ilişkileri iyi gitmiyordu. Toparlanana kadar da galeriyle çalışmaya niyetim yok" sözleri galericileri kızdırabilir, kimi genç sanatçıları da. Sungur'a göre son yıllarda Türk sanatını kıymetlendirmek için çaba harcadı galericiler ve bu genç sanatçılar için faydalıydı da. "Gelin görün ki" diyor, "içerik doldurulamadı. İçeriği boşalmış eserlerin kıymetini fiyat etiketiyle artırmaya çalıştılar. Suni kariyerler oluşturuldu. Patlayacaktı sonunda. Patladı da..."

Galericiliğin, bindiği dalı kesmeye çok müsait, özel bir alan olduğunu düşünüyor: "Bir bakıma onlar işini yaptı. Piyasa ne istiyorsa sanatçıyı öyle yönlendirdi. Sonuçta neredeyse hediyelik eşyaya yakın şeyler astronomik fiyatlara satıldı. Hesap edilmeyen, sonunda alıcıların bunu fark edecekti. Şimdi galerilerden uzak duran bir alıcı kitle si var." Sonra ekliyor: "Yalnızca ben değil pek çok genç sanatçı galerilerle ilişkilerini askıya alıyor, öyle bir süreçteyiz." Özgün olmayan sanatın, dekoratif öğeden öteye geçemeyeceğini bilen Sungur "Bizim kuşağın resimlerini

Lüset-Mustafa Taviloğlu Koleksiyonu'ndan: 250 x 200 cm, tuval üzeri yağlıboya, 2012 (üstte). VOLTA10 Basel'de sergilenecek Evren Sungur eserlerinden biri. 250 x 200 cm, tuval üzeri yağlıboya, 2012 (altta).

zorlayabilmesi önemli. Zorladıkça yeni ve özgün işler ortaya çıkar. Çünkü aklınıza gelen ilk fikir, bayağı ve klişe olabilir." Bu yüzden, eskiz defterinden tuvale geçmeden önce tasarısıyla ilgili haftalarca araştırma yaptığı oluyor. Benzer eserler yapıldığını gördüğünde ise o projeyi iptal ediyor.

"Geleceğin 100 Ressamı" projesinde yer almış olmayı 'galerisizliğin' avantajı olarak görüyor. "Galeriye kendimizi emanet edip, dönüp bakmıyoruz bir daha hiçbir şeye. Türkiye ile ve galericinin vizyonu ile sınırlıyoruz kendimizi; bu hataymış" diyor Sungur projeye başvuruyu, yazışmaları ve takipleri kendisi yapmış. 'Kendi başının çaresine bakma' hali ona Art Basel ile eş zamanlı gerçekleşen VOLTA10 Basel'e (Koleksiyonerlerin Art Basel'den çıkıp genç sanatçı avlamak için gittiği fuar) katılacak Beers Contemporary'den -ki bu galerinin sahibi Kurt Beers, Geleceğin 100 Ressamı projesinin jüri başkanı- davet gelmesini de sağlamış.

Sungur'un eserleri yurt dışına gidiyor ama onun hayali kendisinin orada olması -Londra veya New York'ta iki yıl resim yapmayı istiyor. "Resimlerimden kazandığım ile hayatımı sürdürülebiliyorum. Resim dışında enerjimi harcayacağım alan olmaması sanatım açısından çok iyi. Ancak yurt dışında iki yıl için sanırım daha fazlası gerekiyor" diyor ve ardından kulağına

çarpan "para biriktirmeliyim" sözlerini bana mı, kendisine mi söylüyor anlayamıyorum. Kime söylerse söylesin, finans yaratmak için çözümünün başka bir iş yapmak değil, 'tasarruf etmek' olması muhtemelen Evren Sungur koleksiyonerlerini sevindirecektir. Zira bir koleksiyoner ne ister? Yatırım yaptığı sanatçının sanatına odaklanması, bunu şaşmaz bir disiplinle yapması, ekonomik olarak başka bir alanda işe ihtiyaç duymaması, sürdürülebilir bir iş temposunda sanat üretmesi ve özgünlük.

Evren Sungur'un nezaketle ve sakince anlattıkları aslında sanat piyasasının taşlarını oynatacak güçte. Sanatçıyla yeteri kadar ve gereği gibi ilgilenmeyen galeriler, yaratılan suni kariyerler, astronomik fiyata satılan 'dekoratif' işler... Evren Sungur sanat üretimindeki en temel gerçeğin de aynı sakinlikle altını çiziyor: "Piyasanın talebine yönelik iş yapmadım. Aslında biz ne veriyorsak piyasa ona mahkum olmalı." F